

Отже, інноваційність спрямована на якісну зміну (цілей, результатів) соціоекономічної системи, це складний і тривалий процес, що вимагає системної регуляції, постійного відтворення і забезпечення достатніх умов для цього.

Зимній А., Чернявська Т.

Державна вища професійна школа в Коніні (Польща)

ЗНАЧЕННЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ В АКТИВІЗАЦІЇ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПОЛЬЩІ

Згідно пріоритетних напрямів політики розвитку освіти Польщі, ключовим фактором модернізації національної економіки вважається інтеграція науки, освіти і виробництва. Саме така форма взаємодії забезпечить країну необхідним кадровим потенціалом і наукомісткими інноваційними технологіями. Виходячи з цього, вищі навчальні заклади повинні брати участь в розвитку національної економіки, приділяючи увагу двом важливим напрямкам:

- розробці програм навчання висококваліфікованих фахівців;
- ведення активної наукової діяльності в області розробок інноваційних технологій, послуг.

З метою активізації розвитку інноваційної сфери уряд країни проводить послідовну політику підтримки інноваційного підприємництва, а також стимулювання науково-дослідницької та винахідницької діяльності як необхідної умови забезпечення національної конкурентоспроможності на європейському та світовому ринках.

Крім того, до теперішнього часу в Польщі, багато в чому завдяки коштам з фондів Євросоюзу, реалізуються програми, які містять істотну інноваційну компоненту: «Інфраструктура і навколишнє середовище», «Інтелектуальний розвиток», «Цифрова Польща», «Знання, Освіта, Розвиток». Зі структурних фондів ЄС на реалізацію даних програм в 2014-2020 рр. буде виділено майже 43 млрд євро. Слід зазначити, що на сьогоднішній день в країні створена досить розвинена інфраструктура підтримки інноваційної діяльності, елементи якої активно співпрацюють із вищими навчальними закладами: технопарки, технологічні інкубатори, центри трансферу технологій, кластери і Національна мережа інновацій.

Так, технологічні парки є платформою для передачі технологій з наукових лабораторій у сферу бізнесу. Зараз в Польщі функціонують 40 діючих технопарків та близько 15 в стадії утворення. Технопарки розташовані у всіх польських воєводствах Польщі. Найбільша їх кількість - в Сілезькому (8), Нижньосілезькому (6) і Великопольському (6) воєводствах.

Важливим елементом національної інноваційної інфраструктури є центри трансферу технологій. Це спеціалізовані структури, які займаються комерціалізацією результатів наукових розробок, забезпеченням трансферу науково-технічної інформації на національному і міжнародному рівнях, підтримкою інформаційних баз даних. Центри забезпечують доступ до сучасних технологій малим і середнім підприємствам, надають їм інформаційну та консультаційну підтримку. У Польщі існують центри трансферу технологій двох типів - академічні ЦТТ, що функціонують в рамках вищих навчальних закладів, і ЦТТ, не пов'язані безпосередньо з ними. Центри трансферу технологій створені в Кракові (9), Варшаві (8), Познані (7) та Лодзі (5) [1].

Економічному зростанню Польщі сприяють також кластери і кластерні ініціативи. Звіт про інвентаризацію кластерів в Польщі, що опубліковані польським агентством з розвитку підприємництва (PARP) в 2016р., вказує на активну роботу 134 кластерів і 106 кластерів, які не відповідають всім критеріям, прийнятими PARP. Останні називають

кластерною ініціативою, які незабаром стануть кластерами. Більшість кластерів та кластерних ініціатив досить молоді, але в поєднанні з співпрацею з вищими навчальними закладами та високим рівнем інноваційної активності їх співробітників, цей факт доводить значний потенціал розвитку таких формувань. Незважаючи на молодий вік, польські кластери вже сьогодні впроваджують ряд заходів, націлених на використання ефекту синергії. Вони включають в себе створення загальної пропозиції, проведення дій лобіювання по відношенню до органів влади, спільні закупівлі, продаж через загальний канал збуту [2].

Метою кластерної політики в Польщі є активізація інноваційної діяльності та конкурентоспроможності польської економіки на основі інтенсифікації співробітництва, взаємодії та потоків знань всередині кластерів і розвитку стратегічної економічної спеціалізації.

Таким чином, можемо стверджувати, що неабияку роль в інноваційному розвитку відіграють вищі навчальні заклади.

В країні створена і успішно функціонує система освіти Польщі, що включає:

- 430 вищих навчальних закладів;
- майже 1,41 млн студентів;
- близько 90% з загальної їх кількості, що говорять на іноземних мовах;
- 57 тисяч іноземних студентів з 156 країн світу;
- майже 30% громадян у віці від 25 до 64 років з вищою освітою (бакалаври - 6%; магістри - 21%; кандидати наук - 1%).

Відносно якості польської освіти слід відзначити, що в рейтингу серед 800 кращих університетів світу QS World University Rankings® 2014/15 увійшли 5 університетів країни: Варшавський університет - 335-е місце в рейтингу, Ягеллонський університет - 371-е, Варшавський технологічний університет - 651-е, Лодзький університет і університет Миколи Коперника - 701-те місце [3].

У найбільшому міжнародному освітньому рейтингу (ОЕСР) Польща займає 5 місце в Європі і 11 у світі, попереду Британії та Сполучених Штатів.

Все вище зазначене підтверджує Глобальний індекс інновацій (The Global Innovation Index) Польщі. Цей індекс складений з 82 різних змінних, які детально характеризують інноваційний розвиток країн світу, що перебувають на різних рівнях економічного розвитку. Автори дослідження вважають, що успішність економіки пов'язана, як з наявністю інноваційного потенціалу, так і умов для його втілення.

За даними рейтингу, у 2017р. Польща посіла 38 місце серед 127 країн світу, набравши 41,99 балів інтегрованого індексу, що охоплює 82 показника [4].

На закінчення варто відзначити, що, незважаючи на наявність певних проблем, що стоять перед Польщею в області розробки і впровадження інновацій, включеність країни в загальноєвропейські організації науково-технічної та освітньої сфер допомагає реалізації національних інноваційних проектів. ЄС надає польській інноваційній сфері той інституційний (і частково фінансовий) каркас, який дозволяє їй залишатися помітною частиною загальноєвропейської економіки знань.

1. *Почему Польша? [Текст] // ПАИиИИ, 2015. – 60 с. 2. Стапановский А.Э. Ключевые кластеры в развитии польской экономики [Электронный ресурс] / А.Э. Стапановский / Режим доступа: http://edoc.bseu.by:8080/bitstream/edoc/29089/1/Stepanovskiy_A._E.._s._235_237.pdf.*
3. *QS World University Rankings® 2014/15 [Электронный ресурс] Режим доступа: [https://www.topuniversities.com/university-rankings/world-university-rankings/2014#sorting=rank+region="+country="+faculty="+stars=false+search](https://www.topuniversities.com/university-rankings/world-university-rankings/2014#sorting=rank+region=).*
4. *Глобальный индекс инноваций. Информация об исследовании и его результаты [Электронный ресурс] Режим доступа: <http://gtmarket.ru/ratings/global-innovation-index/info>.*